

- सुचना — १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्रश्न १. ब्रिटीश इंडिया अंतर्गत अर्ली इंडियन प्रेसची प्रगती स्पष्ट करा. १५
- प्रश्न २. अ) भारतीय प्रेसची वैशिष्ट्ये लिहा. ०७
ब) बंगाली प्रेसची माहिती तपशीलवार स्पष्ट करा. ०८
- किंवा
- प्रश्न २. अ) हिंदी वृत्तपत्रांच्या वाढीचे तपशीलवार वर्णन करा. ०७
ब) भारताच्या स्वातंत्र्य चळवळीत मराठी प्रेसची भूमिका स्पष्ट करा. ०८
- प्रश्न ३. अ) समाजकारण व्यक्त करण्यासाठी माहितीपटाची भूमिका स्पष्ट करा. ०७
ब) इतिहास डॉक्युमेंटरी — टीप लिहा. ०८
- किंवा
- प्रश्न ३. अ) रेडिओचा मास मिडीया म्हणून कसा उपयोग होऊ शकतो. ०७
ब) मास मिडीया म्हणून टेलिव्हिजन तपशीलवार वर्णन करा. ०८
- प्रश्न ४. भारतातील प्रसारणामुळे भारतीय प्रसारण उद्योगाचा चेहरा कसा बदलला स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- प्रश्न ४. लोकमान्य टिळक यांची मराठी पत्रकारितेतील भूमिका काय आहे? १५
- प्रश्न ५. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) १५
१. सॅटेलाईट टेलिव्हिजन
 २. चार्ली चॅप्लिन
 ३. भारतातील तेलगु प्रेस
 ४. आणीबाणी आणि भारतीय प्रेस
 ५. भारतातील प्रेस कायदे

